

Quo sermone luculenter appetet, quod Deus hæc faciat omnia, & quamuis nos dicimus nostro sermone fulgura tonitrua facere, seu sensu magis mystico, angelos aera inflammantes sua ignea præsentia, tamen reuera est Deus in angelis igneis, & Deus in densis nubibus seu spiritibus aqueis, qui hæc omnia ad mandata sua perficienda ad exitum producit, vnde recte dixit pagina sancta, *quod in Deo omnia viuant, moueantur & sint. Act. 17.9.* Et alibi, *Deus operatur omnia in omnibus, 1. Cor. 12.* Et iterum, *Deus pater à quo omnia, 1. Cor. 8.* Quare quam sit inepta, atque insulse atq; subtiliter prolata illa Peripateticorum, tam Ethnicorum quam Christiani ordinis sententia & assertio (asseuerare præsumens, fulgura esse exhalationes calidas & siccas, à terra exilentes, quæ vi solari in medium aeris regionem exaltatæ, ibi; nube inclusæ, atq; vi frigoris loci impulsæ accendantur, &c.) vobis oculis rectis rem istam introspicientibus, eamq; trutinis iustitiæ ponderantibus iudicandum relinqu, videlicet; An res ista, fulgur scilicet & tonitru, sit res tam parui momenti (vti Aristotelici isti putant) vel altioris longe profunditatis & inscrutabilitatis, cum Dei ignes ab ore & throno illius exilentes, Dei voces & nomi vndiq; in sacris literis nominentur. Vnde factum est, quod quidam Philosophorum considerantes mirabilem fulminis operationem, illud non opus naturæ, sed summi Dei effectum immediatum sint arbitrati, imo vero, tam mirabile videbatur Ethnicis hoc opus, vt de eius ortu dubitauerint valde, atq; inter se disceptauerint. Nam Empedocles putauit fulmen & coruscationem fuisse ignem, generatum à radiis solis deorsum descendantibus, nubibus interceptis; Anaxagoras istum ignem esse ætheris portionem autumauit, quem vult de alto demitti, & in eo loco impingi, vbi nubes consistunt. Quas quidem opiniones, quamvis Aristoteles ipse, & Seneca refutare sunt aggressi, tamen nihilominus longe probabiliores videntur esse, & ad rem pertinentes, quam illæ Aristotelis, cum suis sectis, *Quod etiam argumentis ab experientia ipsa depromptis sat liquido declaratur.* Nam Deus bone! quam sunt illi ratione destituti, qui admirabile tonitruorum effectus, exhalationis terreae virtuti, aut debili ignis terreni, siue sit actualis seu in sola potentia, facultati recte referre aut appropriare solent? Nam fulminis actu vinum ex dolio subito impetu extrahi, vase minime tacto, & gladium in vagina, aurum argentumq; in crumena, & os in carnosö hominis domicilio confingi, ventos repentinis in aere procreari, silvas comburi, lapides conteri, ingentes, turresq; subito conuelli, & infinita alia patrari mirabilia videmus, quorum rationem promptram reddere est difficillimum; imo vero sensus videtur esse & ratio in fulgere, quibus obedientiam praebent creatori, eiq; benedicere dicuntur à literis sanctis, inde indicando nobis Christianis, quod ipsis insit virtus quædam Angelica & diuinitati quam proxima, quibus reguntur, atq; *emissa violenter exeunt, & reuertentia dicunt creatori, en adsumus, Job. 39.35.* Imo vero tam subtile sunt eius spiritus, tamq; agilis eius vita, vt à quodam in mysteriis istis perito scriptum habeamus: Angeli multo sunt clariiores & splendidiores spiritualibus corporibus, quod difficulter potest homofateti aut comprehendere, nam ratione suæ subtilitatis possunt transire, & penetrare res omnes, sine ullo impedimento, & sine sui corruptione instar fulgoris: Similiter id potest anima humana, vt pote quam Deus itidem creauit ex eadē ex qua creati sunt angeli; Hæc ille. *Lib. de secretis creationis.* Quibus innuere videtur, quod substantia angelica, fulgoris, & animæ humanæ, sit de eadem materia, quā sextam in multis locis nuncupare gestit esentiam. Et reuera ut Angeli substantia minime videtur, nisi in ueste sua aerea, quam illuminat more spiritus solis, qui ab anima sua interna illuminatur, ita quidem & internum fulgoris est vis & esentia angelica, aereis indumentis obuelata. Hinc ergo est, quod tot mirabilia à fulgere, surdam exhalationis naturam & dispositionem longe superantia oriantur. Experientia enim est hic in Anglia reuelatum, quod in prouincia Deuensi tonitru ab Aquilone proueniens lapidem ignitum in cuiusdam nobilis culham immiserit, qui ab illo loco in aulam illius domus voluens, inter prædes eiusdem hominis illius domus transiens, ipsum pro tempore dementem & furibundum reddidit, & ab eo loco in conclaue transiens, solo ipsis intuitu omnia fenestræ illius partis vitra in infinitis locis eo modo sunt perforata, ac si aciculis essent penetrata, atque ita per murum densum penetrans, & ex domo exiliens in durum scopulum fese mirum in modum immersit: porro in Hybernia duæ fœminæ syluam petentes, & per agrum commigrantes, tonitru quodam horrendo sunt in via retardata, hatum autem altera erat timore atque pauore percussa, Deumq; in clamabat atq; arborem versus propere festinabat, altera minime perturbata visa est, sed se more impio gerebat, vocesq; tonitruorum in derisione ex contemptu habens, anum seu podicem manu percutiendo, eum vertebat contra locum illum à quo soni edebantur, vnde factum est vt prior timore Dei & vocis eius percita, tumultuaserit, alteri vero anus & clunes integrum tonitru erant protenus dilacerati atque dilaniati, atque ita blasphema illa misere mortua est. Sed vt ad Peripateticorum istorum stultas asseuerationes proprius accedamus, quodam die mercatores quidam, & alii in societate cuiusdam Peripatetici (iuenis bona indolis, qui apud ciuitatem Salopiensem habitabant, & in re literaria ibi loci operam dabat, & pro cognitione sua in re philosophica ab omnibus illius loci in pretio habebatur) simul per planam amplam Salopiensem iter facientes, nubes densas cum sonis & tonitru ipsis appropinquantes animadueterunt, & vehementer timere cæperunt eorum pars maior.

At